

CAPUT III.

Quinam sint Capaces Primariarum Precum? Qua Beneficia his Precibus afficiantur? quæ contra excipiantur? ac intra quod tempus Precista optare debeat?

§. 1. **E**xaminato in Capite præcedente, Quis? & ex quo Jure, Preces exercere? videndum nunc recto ordine, quis cum effectu Precista constitui possit? Et generatim quidem, si Præscriptum Ss. Canonum attendere fas est, Precistas iis virtutibus, dotibus, ac qualitatibus eminerere oportet, quæ aliis in Statu Canonicali, aut Clericali desiderari solent; Is enim, qui inhabilis est ad Beneficium obtinendum, inhabilis quoque est ad illud optandum. Ergò I. requiritur, ut non Laicus sit, sed Clericus, primâ saltem Tonsura initiatus tempore acceptationis, & collationis, eò quod in Beneficialibus attendatur tempus præsens, sive collationis. *Hermes Cap. II. Qu. 55.* II. Ut non sit notatus illegitimis natalibus, vel aliqua sive ex delicto, sive ex defectu proveniente irregularitate, & Juris communis obstaculo impeditus. Nec mirum, cum Sanctiones Conciliorum, & Decreta Pontificum à consecutione omnis Beneficii Irregulares, aut Illegitimos gravibus ex causis excludant. Nec sufficet natalium restitutio ab Imperatore facta, utpotè quæ ad Beneficialia non extenditur. Secus esse dicit *Chockier pag. 76.* Si cum Illegitimo à Papa dispensetur. An verò Ecclesiæ Germanicæ, sive Cathedralis, sive Collegiatae admitturæ sint taliter dispensatos, valdè dubitare licet; indecorum quippe foret, ejusmodi homines tam Insignibus adscribi Ecclesiis, atque in consortium Illustrium Personarum, aut saltem honestâ Parentela gloriantium admitti. III. Ut habeat Ætatem, Scientiam, Ordinem, & qualitates alias, quæ ad Beneficii affecutionem, vel ex Juris communis dispositione, vel ex Fundatione requiruntur. Exploratam quippe est: Preces Imperiales illi Juri, & Fundationibus derogare non posse, uti insinuavi *suprà Cap. II. §. 5. ad Quæstionem: An Imperator concedendo Preces possit immutare naturam Beneficii.* Ulteriùs verò

§. 2. Hic procedunt Interpretes, & querunt: Quid si illa qualitas ad obtinendum Beneficium non ex Jure communi, aut Lege Fundationis requireretur, sed ex speciali duntaxat Ecclesiæ Statuto, aut Consuetudine: An tunc Precista tale beneficium absque ea qualitate possit consequi? Nonnulli, ut *Leurenus hic Qu. 610.*, *Wagnerck*, & *Chockier* id affirmant, dicentes hujuscemodi Statutis in Indultis Primariarum Precum à Sede Apostolica esse derogatum, cujus rei confirmandæ causa in medium producent Nobilis cujusdam Ecclesiæ Capitulum à Ferdinando II. nominatum Precistam Nobilitate carentem tandem admittere fuisse coactum.

actum. Verùm misso, an Summus Pontifex per suas Constitutiones Statutis & Consuetudinibus specialibus Ecclesiarum Germanicarum derogare possit, attamen in hac Precum causa potius attendenda erunt Praxis Imperii communis contraria, facta Ecclesiarum, quæ consimile quid tantum Ipsimet Pontifici obnituntur, Capitulationes Cæsareæ, vi quarum Cæsar Statuta, & laudabiles Consuetudines Ecclesiarum Germanicarum tueri tenetur; & demùm *Instrumentum Pacis Westphalicæ art. V. §. XVIII.* Ubi Precum effectu duntaxat gaudere posse dicitur, *qui ad normam Statutorum & observantiæ idoneus habetur.* Imò cum Imperator nominando Precistam intret quasi in locum Collatorum Ordinariorum pariter ut illi, tenebitur specialia Statuta, & consuetudines observare; quodque assertur de Ferdinando II. præjudicium, tanti momenti non est, ut has rationes elidat, fortassis enim in illa Ecclesia Imperatores talem consuetudinem, quæ hic vel maximè attendenda, introduxerant: *Ultimò quaerunt Interpretes: An quis à posteriori Precum fiat incapax contrahendo Matrimonium, emittendo Professionem Religiosam? & R. Hermes Cap. 11. Qu. 45.* Quod Imperator contrahenti Matrimonium Precistæ alium surrogare possit. Quid si verò Matrimonium non tenuerit? Precibus non excidit, *Cap. non præstat de Regulis Juris in 6.* Imò qui impetravit Preces, dein uxorem duxit, si tempore vacantis postea Præbendæ Uxor mortua sit (siquæ Preces per Imperatorem non fuerint revocatae) primam vacantem prætereundum poterit in sua Viduitate. . . quod in secundo Casu Precista emittendo Professionem Religiosam excidat jure Precum affirmat. *Chokier pag. 30.* cum Professione emissa non detur regressus ad Beneficia secularia, secus ergo esset, si quæ Precista ad Novitiatum esset admissus, tunc enim Professione emissa Preces plenum sortirentur effectum.

§. 3. Quæ Beneficia Primariis Precibus subjaceant, aut non? *2. Am* præsentis Capituli membrum erat, vindicat autem *Formula Precum Cæsarearum* Imperatori Jus porrigendi suas Primarias Preces ad omnes & singulos Collatores, Collatrices, Capitula, Conventus & Collegia, & alias Personas de Beneficiis per Universum Romanum Imperium constitutis quocumque modo disponendi Jus habentes. Verùm limitatur hoc cognoscendi principium; quod non competat Imperatori Facultas, ad has Personas commemoratas dirigendi Preces, nisi *Consuetudine* ea sit quesita, ac firmata: cum enim mensura illius Juris ex ea duntaxat juxta ipsam Cæsarium Contestationem sit desumenda, ad eam unice respiciatur necesse est. Si proinde ad totum Capitulum, Conventum, vel alium quemcumque Collatorem non fuerint Preces unquam anteà directæ, aut si quæ sint porrectæ, effectu tamen semper caruerint, illæ nec modò dirigi poterunt.

§. 4. Porrò adseritur in eadem *formula* Cæsari Potestas consequendi pro Nominatis Precistis *Beneficia Ecclesiastica cum Cura, & sine Cura,*
Circà

Circà quod tamen observandum : quod ubi Cæsari ex Consuetudine integrum sit, nominandi Precistam ad Curatum Beneficium, talis antea admitti non solet, quàm præviè examinatus, & ab Ordinario approbatus, *Chockier pag. 37. Leuren. Qu. 607. N. 8.*, Res enim esset plena pericali, in experto comittere curam animarum. II. Comprehendit *Formula* illa Precaria *Beneficia omnia secularia*; at hïc quoque animadversione opus est: sic nãmque Consuetudo illa antiqua, & approbata se non extendit I. ad Beneficia Apostolicæ Provisioni reservata, *Extravag. ad Regimen*, videlicet Dignitates, & Beneficia S. R. E. Cardinalium, Officialium, Curialium, Familiarium Papæ, & aliorum ibi expressorum. Item Beneficia vacantia in Curia; & Eorum, qui ad hanc accedentes, ab Eâve recedentes in Locis ultra duas Diætas ab eâ non remotis ex vivis decedunt *Chockier pag. 73. II. Nec ad Dignitates Pontificales, five Episcopales*, utpotè quarum Electio libera Capitulis Cathedralibus competit, neque eam unquam Cæsares per Preces citrà Concordatorum violationem, ac Juris jurandi infractionem imminuere aut quærent, aut tentabant: III. Nec ad *Dignitates Pontificalibus proximas in Ecclesiis Metropolitanis & Cathedralibus*, ut in Imperio nostro sunt Præposituræ, vel Decanatus. IV. Nec ad *Dignitates primas in Collegiatis*. V. Nec ad *Beneficia ad Sedem Apostolicam legitime devoluta*. Dico: ad Apostolicam Sedem, Ergò, si ad immediatum superiorem, Pontifice tamen inferiorem devoluta sint, Precibus erunt obnoxia, Exceptione firmante Regulam in Casibus non exceptis. *Hermes Cap. II. Qu. 23.* VI. Nec ad *Litigiosa*, id est, super quorum proprietate eorum Possessoribus defunctis mota Lis adhuc indicata pendet, quia gratiæ expectatiæ, quibus Preces accensentur, generatim non cadunt super Beneficia litigiosa, nisi vel Lis sit notoriè frivola & calumniosa, vel solum super Beneficii possessione, *Leuren. Qu. 608. N. 6.* VII. Nec ad *Beneficia Monocularia*, non enim solent Imperatores gravare Collatores, nisi quatuor conferre habeant Beneficia, ac alias Collator toto vitæ suæ tempore nunquam ipse conferre posset. VIII. Nec ad *Beneficia Juris patronatus Laici, & mixti*, ne Patroni ab hujusmodi Pii Fundationibus absterreantur. IX. Nec ad *Manualia* ad nutum revocabilia. Item *Ministerialia*, quibus annexum est onus canendi, vel dirigendi Caentes in Choro ut Vicariatus Chori, nam in his nec Consuetudo antiqua, nec Praxis moderna Cæsari suffragatur. X. Nec *regulariter ad Beneficia vacantia per Resignationem, aut permutationem* *Chockier, pag. 35., Leuren. Qu. 608. N. 8. & 9.* Ubi largè adhuc tractat, quænam Beneficia Sæcularia insuper à Precibus excipiantur, quo me remitto. Illud tamen hïc semper præ oculis habendum, quid secum ferat Consuetudo, & Observantia.

§. 5. III. Extendit se *Formula* Precum Cæsarearum ad Beneficia *Regularia*: quo super me refero ad *Cap. I. §. 8.* hïc addens, quod Preces

Cæsareæ ad Beneficia Regularia locum habentes differant à *Literis Panis* ad Monasteria per Imperatores dari solitis, super quibus in *Epistola Instructiva superiùs Cap. II. citata* Benedictus XIV. §. III. habet sequentia. Id omni tevo habuit Imperator, ut invalidos milites, atque rerum administratos Monasteriis commendaret ad præbendorum largitionem: turpiter cum hoc Jure plerique confundunt Preces Primarias, quibuscum nihil habet commune. Differentiæ enim variæ sunt Primarias Preces inter, & Literas panis: Primariæ Preces semel tantum exercentur per Neoelectum Imperatorem, Commendationes autem invalidorum militum solent fieri, quoties Miles commendatus deficit. Preces Primariæ exercentur favore Clericorum ad Ecclesiæ Servitium, Literæ panis autem dantur pro vitæ mediis Laico ad ea comparanda ex supportatis belli, aliisque incommoditatibus reddito incapaci. IV. Eadem Precum Cæsarearum *Formula nominatim* varia Beneficia sæcularia exprimit, & falsi Precum Primariarum submittit semper enim hæc inferuntur verba = *Etiamsi Canonicatus & Præbende, Personatus, Administrationes, vel Officia fuerint in Collegiata, Cathedrali, vel Metropolitana Ecclesia: etiamsi ad ea consueverint qui per Electionum assumi, ad Collatorum, Collaticum, Capitulum, Collegiorum, sive Personarum prædictarum Collationem, Provisionem, Electionem, Nominationem, Presentationem, seu quamlibet aliam Ordinationem conjunctim vel divisim spectantia.* = Au verò hæc omnia ita illimitatè hodièdum procedant, *distinguendum erit*: Inter Officia, & Dignitates, quæ Præbendæ quidam vi Fundationis, vel Consuetudinis aut Statuti alicujus Ecclesiæ sunt *indivulsè* annexæ. Et inter illas, quæ Canonicatui annexæ non sunt. Quod primo casu Precista vacante tali Præbenda Precibus Primariis aliis obnoxia simul optare possit annexam *indivulsè* Dignitatem, aut Officium, certi Juris est; sicut enim ab Ordinario aliis Providendus, unà simul acciperet talem Dignitatem, aut Officium annexum, sic idem jus erit Precistæ. Quid verò in altero casu decidendum, ubi talis Dignitas non est Præbendæ annexa, sed vel per Electionem, vel ratione Senii, vel alio modo distribuitur, certam Regulam non adstruo, optimè id quævis Ecclesia teste experientia & usu determinabit; cum enim ipsimet Imperatores ex antiqua Consuetudine Jus suum deriverent, ultra se gravari nulla permittet Ecclesia: Hæc Generalia sunt de Beneficiis Precibus Primariis subjectis, aut non subjectis.

§. 6. Specialia hæc examinant Interpretes, & I. quid statuendum quoad *Beneficia erecta priùs post concessas alicui Preces*, An & hæc Precista statim valeat optare? Et Sententia Negativa præplacet, tum ne Fundatores deterrerentur, si fundata à se Beneficia statim deberentur Precistæ, nec ipsi haberent liberam collationem, tum quia tale Beneficium noviter erectum propriè non dicitur vacare, *Leuen. Qu. 608. N. 10. II.* Quid quoad *Beneficia Unita*, e. g. Collator Ecclesiasticus, ad quem directæ Pre-

Preces, hoc tempore habebat adhuc conferre quatuor Beneficia, postea unum illorum fuit unitum; quid Juris? nocebitne Precistæ? nequaquam *R. Chockier pag. 46.*, quia tempus datæ in hoc Casu inspicere debet, *Cap. si eo tempore de Rescript. in 6.* III. Quid dicendum quoad Beneficia suppressa? Si in aliqua Ecclesia Statutum sit factum, ut legitima ex causa supprimatur unus, vel plures Canonici redigantur ad septem, nec ante post mortem præsentium Canonicoꝝ ulli provideatur, quam ad Septenarium numerum deventum sit. Queritur: An Precista expectare debeat, donec quinque sint mortui, & dein moriatur sextus? quod negatur, quia hoc Statutum interpretandum est, ut Nulli noceatur, nec Cæsari, nec Precistæ, unde sit, quod ejusmodi Suppressiones non valeant; nisi citatis omnibus, quorum interest, & ut cause cognitio adhibeatur, an vergat in evidentem Ecclesiæ utilitatem, *Hermes Qu. 25. IV.* Speciale dubium hic movetur, an Imperatori quoque competat jus Precum in Terris Augustanæ Confessioni addictis? Quæstio hæc pro, & contra ventilata decisa tandem fuit in Instrumento Pacis Westph. *Art. V. §. 18.* In his verbis: *Ubi Sacra Cæsarea Majestas Jus Primariarum Precum exercuit, exerceat etiam in posterum, dummodò decedente Augustanæ Confessioni addicto in ejus Religionis Episcopatibus Confessioni Augustanæ addictus ad normam Statutorum & observantia Idoneus Precibus fruatur. . . In mixtis verò ex utraque Religione, seu Episcopatibus, seu aliis Locis IMMEDIATE Precibus Primariis Præsentatus non gaudeat, nisi Beneficium vacans Religionis consors possederit. . .* Et in art. 5. §. 25. *In quibuscunque etiam Fundationibus mediatis Anno 1624. die 1. Januarii Sacra Cæsarea Majestas Preces Primarias exercuit, exerceat eas & in posterum ad modum circa Bona immediate Superioris (§. 18.) explicatum.* Differentia igitur est, quod in Locis Immediate, id est: Capitulis Metropolitanis & Cathedralibus Imperatori Jus Primariarum Precum indiscriminatim confirmetur, nullâ factâ termini normalis mentione, modò illud ante conditam Anno 1648. Pacem Westph., non autem præcisè ante terminum normalem Anno 1624. Die 1ma Januarii in iis Ecclesiis exercuerit. Et hinc si e. g. Ferdinandus II. post diem & annum normalem Preces in aliqua Ecclesia immediate Protestantium exercuisset, Preces Successoribus Imperatoribus salvæ perflissent, licet non constaret, an ipse, aut Prædecessores sui Preces in illa Ecclesia immediate unquam ante istum terminum exercuerint. Secus statuitur de Ecclesiis mediatis, hic enim terminus normalis adjicitur, ut itaque in his Imperator Preces exercere valeat, requiritur, ut die 1ma Januarii 1624. jus illud verè exercuerit, id est: in ejusdem possessione fuerit. Debit igitur Ferdinandus II. ante terminum normalem 1624. Die 1ma Januarii aut saltem ex dicti Ferdinandi II. Antecessoribus aliquis in istis Ecclesiis Protestantium mediatis Preces exercuisse.

§. 7. Dictum in prima hujus Capituli parte: quid requiratur ex parte Precistæ, ut ritè, & cum effectu nominari ad aliquod Beneficium possit? Verùm nominatione hac etiam debitè facta requiruntur & alia, ut effectum Primariarum Precum consequatur. Et antè omnia si vacans Beneficium optare velit, habet enim (juxtà formalia = *duxerit acceptandum* = in Diplomate Precum Cæsareo adhiberi solita) facultatem omit-
tendi Beneficium vacans, & expectandi aliud vacaturum; si, inquam, vacans optare velit, tenetur *infra mensem*, Postquam ipsi *vacatio Beneficii* in Ecclesia per Primarias Preces expressa *innotuerit*, per se, vel per Procuratorem ad id speciale mandatum habentem Beneficium vacans acceptare, Primis Precibus Collatori ordinario Episcopo, vel Capitulo capitulariter congregato antea insinuat *Chockier pag. 73.* quo mense quin acceptatio facta, elapso Preces pro ea vice expirant ex parte Precistæ, qui suæ negligentia imputare debet, quod in acceptando Beneficio vacante terminum præfixum non observarit, ne aliàs diutina nimis esset Beneficiorum vacatio. Nonnullæ tamen lic oboriuntur difficultates, imprimis, à quo tempore incipiat currere iste mensis ad acceptandum datus? & communis est Doctorum Responsio: eundem currere à *die notæ vacationis*, ut edisserunt clarè verba mox adducta ex tenore Precum. Sed *Quæres*: quandonam Precista habendus sufficientem habere notitiam? *R.* à tempore publicæ vacationis in loco Ecclesiæ, ubi Beneficium est. *Hermes Cap. 11. Qu. 49.* Quæres *add.*: An post mensem Precista adhuc acceptare poterit, si res adhuc sit integra, nec vacans Beneficium ab Ordinario alteri collatum? & Negativam de Jure teneo Sententiam, quia non servatà forma præscripta actus nullus est, & facit, quod post mensem Executor ei providere nequeat, obstante scilicet formâ Mandati, cujus fines strictè custodiendi sunt, *Hermes Qu. 53.* Quæres *3id.*, utrum hic mensis terminus currat quoque contra minorem 25 annis, aut alium legitime impeditum? Ita, ut si talis intra mensem non acceptaverit Beneficium vacans, hoc ipsum postea, si res sit integra, si non, à Collatore Ordinario petere possit. Et communis id Authores affirmant ex ratione: quod tempus ad certum actum præfixum durante minore ætate, aut legitimo impedimento non currat. *Wagnerbeck versu, infra mensem, Qu. 5. Hermes Qu. 50.*

§. 8. Dixi initio §. præcedent: Precistam non debere precisè primò vacans optare Beneficium, sed posse expectare alterum. Ponitur jam Casus: si primum vacans acceptaverit, idque Collatori ordinario declaraverit, an & variare licebit? & *R.* variare amplius non poterit, adeò, ut si acceptati Provisionem admittere nolit, aliud deinceps petere haud possit; hancque Sententiam rectè dicit *Chockier pag. 68.* Utrouque jure certam; limitatur tamen, ut non procedat l. quandò primus actus (acceptationis) fuerit invalidus, veluti si necdum vacasset Beneficium

ficiam illud, si immune extitisset ab onere Precum; Dispositio enim loquens de actu, intelligi debet de primo actu valido, adeoque per acceptationem invalidam dispositio, seu facultas acceptandi non tollitur. II. Quando acceptans non possit consequi Beneficium illud, quod acceptavit; ut si dispendiosæ liti propterea implicaretur, non enim tantis sumptibus, & via litis aliâ à Ss. Canonibus aliena in Beneficii cujusdam possessionem se se quis protrudere tenetur. Secus igitur esset, si lites esset frivola. *2ad* si Precista litem factis prævidisset, & tamen acceptasset, deberet enim litem tum prosequi, & Sententiâ contrâ se fortassis lata aliud vi Precum expectare Beneficium. *Ultimò* pro Coronide præsentis Capitis digna videtur Quæstio: An detur *Cumulatio Titulorum* Provisionis Ordinarii, & Precum? Seu cum Nominato à Cæsare objiceretur: Beneficium non esse Precibus affectum: An posthabitis Precibus Provisionem ab Ordinario recipere possit? quâ in re facilis est Responsio affirmativa, idque sive Beneficium vacans solum prætenderetur à Precibus immune, sive revera tale esset, electa enim via difficili aut inutili, non tollitur faciliior, aut utilior, & quemadmodum qui à Patrono præsentatus ad quoddam Beneficium, litigioso tamen Jure patronatus existente, Jus, siquod habet ex Præsentatione, dimittere, & à Collatore idem Beneficium impetrare potest, ita hoc idem Precista haud erit interdicitum, licet enim hæc duæ gratiæ Precum, & Collationis Ordinariæ sint diversæ, non tamen sunt sibi contrariæ, utpotè ad eundem tendentes finem. *Hermes Cap. 11. Qu. 62.*

CAPUT IV.

An Precibus Cæsareis & Canones, & S. Concilium Tridentinum, & Concordata Germania obstant? ubi & de Executoribus Precum Cæsarearum.

§. I. **M**ulta huc usque verba facta sunt de antiqua, & approbata consuetudine; dubium hic incidere alicui possit: An ejusmodi Consuetudo fuerit valida? Eò quod I. Sacris Canonibus videatur adversari, quibus expectativæ ad Beneficia vacatura, & Provisiones de Præbendis viventium, per quas Votum captandæ mortis alienæ plenissimum tristissimi eventus inducitur. *Leg. fin. Col. de Pactis. præsertim in Ecclesia Christi damnentur, Cap. 2. & 11. de Conc. Præbend., & Cap. 2. tit. eod. in 6.* Quin & in Regula Cancell. 20. provisum, quod si quis supplicaverit, sibi de Beneficio quocunque tanquam per obitum vacante, qui adhuc vivit, provideri, si postea idipsum per obitum vacet, Provisio antè facta nullius